

TALLINNA LASTEHAIGLA SÕNUMID

NR 113 / AUGUST 2014

FOOKUSES:

Vahtkonnavahtetus lastehaiglas, pildid Laste Vaimse Tervise Keskuse nurgakivi panekult ja olukorrast ehitusel

"Elus tuleb unistada suurelt"

7. augustil sai nurgakivi Tallinna Lastehaigla juurde rajatav ja järgmiseks sügiseks valmiv Laste Vaimse Tervise Keskus.

„Elus on ikka nii, et unistada tuleb suurelt, siis muutub midagi ka võimalikuks,“ ütles Tallinna Lastehaigla juhatuse esimees **Katrin Luts** haigla jaoks tähtsat sündmust sisse juhatahes. Ta tegi ülevaate LVTK kauase unistuse konarliku realiseerumise kronoloogias selle algusest 2001 kuni tänaseni ning avaldas heameelt, et hoone muutub laiemale avalikkusele käegakatsutavamaks. Samas toonitas ta, kui tähtis on kerkiva maja täitmine sisuga.

Tulevastele põlvedele mõeldes tutvustas ta nurgakivisilindri sisu: 7. augusti ajalehed (Postimees, Eesti Päevaleht ja Öhtuleht); hulk haigla infolehti läbi aegade, kus tulevasest keskusest juttu; kahe lapse joonistused koos heade soovidega, kolm komplekti euromünne ning stressipall. Oma allkirjaga visiitkaardid lisasid kapslisse tervise- ja ning tööminister **Urmas Kruuse** ja Norra suursaadik **Lise Kleven Grevstad**.

Seejärel kutsus haigla juht suursaadiku ning ministri, samuti Tallinna abilinnapea ja haiglanõukogu esimehe **Merike Martinsoni**, psühhiaatriakliiniku juhataja ning keskuse idee ühe ema **Anne Kleinbergi**, arhitektuuri-büroo PLUS juhataja **Indrek Suigusaare** ja

Astlanda Ehituse OÜ juhatuse liikme **Kaupo Kolsari** nurgakivi tsementeerima (vt foto-reportaazi lk 3 ja 4).

Järgnesid sõnavõtud.

Projekti pearahastaja esindajana tõdes Norra suursaadik pr **Lise Kleven Grevstad**, et kuulis esmakordselt laste vaimse tervise keskuse rajamise plaanidest üsna oma lähetuse alguses, mil algasid läbirääkimised Eesti ja EMP-Norra toetuste doonorriikide vahel uue perioodi prioriteetsete valdkondade üle. Nüüd, vahetult enne oma lähetuse lõppu, on tal hea meel olla ehituse alguse tunnistajaks. „Vaimse tervise valdkond on üha suurema tähtsusega mitte ainult Eestile, vaid ka Norrale,“ märkis suursaadik, „projekt annab nii Eesti kui Norra spetsialistidele võimaluse vahetada ses vallas kogemusi.“

Minister **Kruuse**, kes oli kohale tulnud pisipojaga, andis rajatava keskuse töötajatele kaasa parimad soovid enda ja valitsuse nimel.

„Tänane nurgakivipanek on märgiline ühiskonna jaoks. Lapsed on tööpoolest meie tulevik ja soovin, et inimesed, kes selles majas tööle asuvad, aitaksid meie lastel hakkama saada.“

Haigla nõukogu esimehel **Merike Martinsonil**, kel on Laste Vaimse Tervise Keskuse idee realiseerumisel olnud oluline roll, rõhutas, et „on olnud väga palju inimesi, kes ei kaotanud kunagi lootust ja ütlesid tagasilöökkide kiuste alati: läheme edasi“.

Samas viitas ta, et suur osa tööst seisab alles ees. Ehitajale pani **Martinson** südamele, et temalt oodatakse ainult ülihead tulemust.

12 aastat pingutusi

Üheksakümnendate lõpp. Vajadus sõltlaste osakonna järele süveneb, sest üledoosi saanud lapsed pole haiglaravi järel kusagile saata.

2001. Ahtale pinnale lastehaigla neuroloogia-osakonna „kapis“ rajatakse Soome eeskujul psühhiaatriaosakonda sõltuvushäiretega lastele. Algusest on selge, et tööpõld on laiem ning vaja on multidistsiplinaarset keskust.

2003. Minister kinnitab Tallinna Lastehaigla arengukava 2003–2008, mille üks visioonidest on Laste Vaimse Tervise Keskuse rajamine.

2003. Valmib detailiplaneering ja 4-korruselise LVTK eskiisprojekt. Haigla taotleb raha EL struktuurfondidelt. Taotlust ei rahuldata.

2004. Luuakse psühhiaatriateenistus, juhatajaks **Anne Kleinberg**, kes asub LVTK visiooni edasi arendama.

2006. Valmib LVTK teine eskiisprojekt, milles korruste arvu kahandatakse kahe võrra. Tööprojekti staadiumisse jõuab see a 2007.

2008. Uus taotlus EL struktuurfondidele ei anna tulemusi. Haigla jätkab võimaluste otsimist.

2011 september. Senisest võitlusest „väsinud, ent lootusrikkalt“ etendab psühhiaatriaosakond oma 10. sünnipäeval Vanalinna muusikamajas pantomiimi „Kitsas!“. Esimesest reast jälgib toimuvat sotsiaalminister.

2011 lõpp. Õige aeg, õige koht. Kohtumisel neljanda sotsiaalministriga (**Hanno Pevkur**), kellega haigla nõukogu esimees **Merike Martinson** LVTK rahastamise asjus läbi rääkinud, juhib minister tähelepanu „veel ühele Norra valitsuse pakkumisele toetada tööd riskilastega Eestis“.

Uue taotluse esitamist ja materjalide ettevalmistamist Norra valitsusele – tööd tuleb korduvalt täpsustada, lahti kirjutada ja ümber teha – asub koordineerima sotsiaalministeeriumi töögrupp. Taotlus esitatakse 2012. a. veebruaris.

2012 november. Lõplik jah-sõna Norra valitsuselt: keskus tuleb!

23. mai 2013. Tallinna Lastehaigla ja Sotsiaalministeerium allkirjastavad lepingu LVTK ehitamiseks.

2014 aprill. LVTK projekti ava- ehk sisukonverentsil osalevad LVTK spetsialistid ja kolleegid Põhjamaadest.

2014 august. Hoonele pannakse nurgakivi.

Vahtkonnavahetus

Põhjalik, hooliv ja armastatud lastearst

29. augustil on viimane tööpäev Kesklinna Lastepolikliiniku lastearstil Mare Rosinal.

Pärast pediaatria eriala lõpetamist Tartu Riiklikus Ülikoolis 1969. aastal suunati Mare Rosin tööle Rápina haiglasse, kus ta tüüpilise maahaigla tingimustes omandas väärtuslikud ja mitmekülgsed kogemused kliinilises praktikas. Tallinna I Lastehaigla süsteemis on ta töötanud 1975. aastast, algul kollektiiviarstina, aga peamiselt siiski jaoskonna-pediaatrina. Kui 2003. aasta perearstireformiga esmatasandi pediaatria likvideeriti, oli Mare Rosin üks vähestest, kes läbis Rootsi arstide korraldatud pediaater-konsultantide täienduskursused Tallinnas ning jätkas seejärel üldpediaatrina tööd Kesklinna Lastepolikliinikus. Dr Rosin on sügavalt perekeskne, meeldiva hoiakuga südamlük ja kohusetundlik kolleeg, oma töös põhjalik ja hooliv. Kõlab ehk kulunult, kuid ta on tööpoolest lugupeetud ja hinnatud lastearst nii lapsevanemate, patsientide kui kolleegide hulgas. Oleme uhked, et selline arst on töötanud meie majas 35 aastat.

Esti Põldmaa
Kesklinna Lastepolikliiniku juhataja

Täname ja anname teada

Septembris usaldab dr Krista Urbsoo vastuvõtuosakonna edasise juhtimise kolleeg Helke Nurmele. Täname intuitiivset ja täpset arsti, dr Urbsood 31 aasta eest haigla „tuleliinil“ –laste-EMOs.

Teerajaja

„Kui süda on rahul, on õige jääda koju, puhata ja tegelda hingelähedaste hobidega. Minu jaoks on tähtis teada, et osakond töötab raskuste kiuste edasi,“ ütles 46-aastase tööstaaziga Tallinna Lastehaigla arst dr Karin Orgulas oma viimase tööpäeva lõpus 29. augustil.

Onkohematoloogiaosakonna juhataja Kadri Saks peab dr Orgulast oma kõige suuremaks õpetajaks, akadeemiliseks emaks.

„Dr Orgulas on inimene, kes mind enda juurde tööle võttis ja välja õpetas. Olen kasvanud tema nõuannete ja tohutu kogemustepagasi najal,“ ütleb Saks. „Inimesena on Karin Orgulas soe, elurõõmus, riskialdis, temperamentne ja julge. Valmis uuteks väljakutseteks – nii, nagu see asjade edasi viimiseks olema peabki. Tal on alati oma arvamus, ta on aus, ta ei karda keerukaid raviotsuseid ega vastustust. Kui temalt nõu küsida, siis on ta hea kaasamõtlev, kes ei ole kinni raamatutarkuses. Aldis otsima vastuseid, lähenema asjadele uudse nurga alt ja mõtlema välja ebestandardseid lahendusi.“ Doktor Orgulas on laste hematoloogia-

onkoloogia teenistuse rajaja Tallinnas, haigla onkoloogiaosakonna rajaja ning juhataja aastatel 1992–2006. Lastehaiglasse tööle tuli ta omaaegse peaarsti Merike Martinsoni ja pediaater Kaja Leito kutsel Nõmme lastehaiglast novembris 1992. Oli tohutute muudatuste aeg nii ühiskonnas kui meditsiinis, mille harjal tuli rajada teed uuele erialale ja tasemele.

Tema initsiatiivil ja loodud kontaktidel Helsingi Ülikooli Kliinikuga ning Põhjamaade lasteonkohematoloogiaühinguga (NOPHO) on osakond saavutanud igati võrdväärse koha sarnaste keskuste hulgas Euroopas.

Ta on pälvinud ka Tallinna Lastehaigla elutööpreemia (2012) ja Eesti Punase Risti II klassi teenetemärgi (2010) ning paljude südamest tuleva usalduse ja armastuse.

Suur on see, mis särab end säästmata.

Põlemiseks pole vaja põhjust.

Palumiseks pole vaja põhjendust.

Ei ole tarbetuid tiibu.

Ei ole liigseid laule.

Ei ole mõttetut miilamist.

Peab kandma rauda südames, et aja kukuvad kivikamakad ei kisuks teda tükkideks.

Julgus on suurim tarkus.

Oma hingeloomule ustav teeb tugevamaks enese ja elu.

Selle Artur Alliksaare luuletuse kirjutasid osakonna õed armastatud kingitud kaardile

Kolm noort lastearsti

Lastehaigla saab juurde kolm residentuuriast tuttavat noort arsti.

Liis Veeber asub tööle reumatoloogia-, Darja Belova kardioloogiasteenistuses ning Mihhail Tištšenko alguses pediaatria valvearstina.

Darja Belova

Liis Veeber

Mihhail Tištšenko

Fotoreportaaz Laste Vaimse Tervise Keskuse nurgakivi asetamiselt 7. augustil 2014.

Fotod: Kaija Niiler ja Tiina Eier

LVTK hoone kerkib silmnähtava kiirusega. IRO renoveerimisel tuli ette ootamatusi

Uus maja

Kui eelmise haiglaile ilmumise ajal ootasime veel külalisi Laste Vaimse Tervise Keskuse nurgakivi asetamisele, siis täna on ajakapsel kindlalt maasse betoneeritud. Tööd on kaks-kolm nädalat graafikust maas, aga kulgevad hetkel sujuvalt ja kiiresti – postid paigas, kinnitatakse nende külge paneelid ja vahelaed.

Püsti on esimesed karkassipostid, mille järgi saab aimu kahe korruse ja keldriga maja kõrgusest. Projekti on peidetud kasvuvaru – vajaduse ja võimaluse avanedes kannatavad vundament ja kandepostid välja kaks lisakorrust.

Hoone kerkib silmnähtava kiirusega ning silmapiiril on sarikapidu, sest enne talve on vaja maja katuse alla saada.

Parkla ja tunnel

Takerdunud on parklaehitustööd ja tunneliehitus – seda mitte ehitusfirma (Astlanda Ehitus OÜ), vaid bürokraatia süül. Nimelt soovis Keskkonnaamet näha parkla keskel põosaid ja puid (paistab, et mõnikord mõeldakse planeeringutes rohkem põosaste kui inimeste peale), haigla huvi on aga normaalse parkimiskorralduse säilimine. Vastutasuks peame haljastama elektriliinide aluse platsi, aga kooskõlastuste saamiseks oleme kulutatud palju uksi ja aega. Loodan, et järgmise ajalehe ilmumise ajaks on töödega alustatud. Siis on lootust, et parkla ja tunnel saavad valmis enne talvekülmasid.

Kuid nagu öeldud – ehitaja poolelt on tööde tempo olnud enam-vähem plaanipärane. Takistused on olnud mujal.

Anestesioloogia-intensiivraviosakonna renoveerimine

IROs oleme jõudnud valmis kõigi suuremate lõhkumistöödega. Lõpule on jõudnud ka remondiga seonduvad ümberehitused – vere- ja trauma-kabinettide kolimine. Õnnestumiseks saab lugeda, et IRO ehitustöövõtja – Ehitus 5 ECO – on osutunud paindlikuks ja targaks partneriks, kes saab hakkama ka planeerimatute lisatöödega. Projekteerija ei näinud ette konstruktsioonide avamisel ilmsiks tulnud asjaolusid, selliseid ootamatusi on olnud ridamisi.

Seetõttu tuli lõhkuda vana põrand ning ehitada uus, lammutada vanu seinu, vahetada välja küttesüsteem. Väga suur probleem on kommunikatsioonide mahutamise nõukogudeaegse kõrgusstandardiga ruumidesse.

Kõik see on tinginud ehitusperioodi pikenedmist. Praeguste arvestuste kohaselt peaks töödega valmis jõutama oktoobri lõpuks.

Jooksvad väikeremondid

Juuni lõpust on kestnud ka IX osakonna III korruse remont. Ehitustempo aeglus on tingitud sellest, et töid teostatakse ruumruumi kaupa samal ajal töötavas haiglaosakonnas. Personali kiituseks peab ütlemä, et ehitustööd toimuvad paljuski nende juhtimisel – nemad vabastavad palateid ja koordineerivad mööbliparandustöid.

Oodata on veel ümberehitust laste-EMOs, millest pikemalt siis, kui see valmis saab.

Peeter Insakov
haldusjuht

Toimus videokonverents lastehaigla, PERHi ja Saksamaa Charitee Kliiniku arstide vahel

Peeti esimene videokonverents lastehaigla, PERHi ja Saksamaa Charitee Kliiniku arstide vahel

Suvel pidasid Tallinna Lastehaigla ja PERHi kirurgid esimese videokoosoleku Berliini Charitee Kliiniku arstidega, kus arutati 10-aastase Tallinna Lastehaigla patsiendi haiguslugu. Näitliku materjalina vaadati koos lastehaiglas varem tehtud videosalvestust.

Eesti pool – kirurgid Ann Paal ja Matis Märtsen, anestesioloog Mari-Liis Ilmoja, neuroloog Valentin Sander – tegi ülekande PERHi konverentsisaalist, abiks nii regionaalhaigla kui lastehaigla IT-meeskonnad.

Videosilla üks initsiaatoritest dr Ann Paal loodab, et virtuaalkohtumisi hakatakse pidama regulaarselt, säästes nii palju aega ja raha. See eeldab süstemaatilise meeskonnatöö käivitumist esmalt meie enda haiglas. Algust sellega on tehtud.

Süstematiseeritum käsitlus võimaldaks parandada krooniliste haigete tehtava töö kvaliteeti.

Suunanäitajad Euroopas: Charitee Ülikooli Kliiniku müelodüsplaasia keskuse juhataja Hannes Haberl (esiplaanil) ja neurokirurgiaosakonna juhataja Theodor Michael

Tallinna Lastehaigla psühhiaatriaosakonna patsientidel on 1. septembril kooliaktus

Esimest korda lastehaigla ajaloos tähistasid koolialguse päeva ka suletud psühhiaatriaosakonnas ravil viibivad riskikäitumisega lapsed ja noorukid. 1. septembril kell 12.00 kohtusid nad oma kahe külalisõpetajaga Tallinna Konstantin Pätsi vabaõhukoolist, kes hakkasid andma tunde tööpäevadel kella kümnest hommikul ühni päeval.

„Õppetöö algus psühhiaatriakliinikus tähendab kõigi reeglite järgi toimiva psühhiaatrilise ravikeskuse üht algusetappi. Lapsed, kelle suurimaks mureks on tihti just õppetööst välja langemine, saavad hakata parandama üht väga olulist osa oma elust,“ ütles Tallinna Lastehaigla psühhiaatriakliiniku juhataja Anne Kleinberg.

Tavaliselt on psühhiaatriaosakonnas korraga ravil kuus kooliealist last. Õppimisele on osakonna päevaplaanis varemgi aega pühendatud, aga seni pole seda tehtud eriväljaõppe saanud pedagoogide käe all.

Koolitööle on pandud rõhku ka järgmise aasta sügiseks valmivas Laste Väimse Tervise Keskuses. Uues hoones on koht kahele klassiruumile, millest üks on mõeldud noorematele, teine vanematele õpilastele.

Pätsi vabaõhukooli asutas Eesti Punase Risti Peavalitsus riigivanem Konstantin Pätsi initsiatiivil 1938. aastal. Praegu Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav riigi põhikool on mõeldud tundeelu- ja käitumishäiretega õpilastele.

Sada autot 1. septembriks

Peugeot´maaletooja KW Bruun Baltic kinkis lastehaiglale 100 mudelautot.

Tallinna Lastehaigla õendusjuht Tiia Muts ütles, et väikeautod jagati patsientide vahel välja 1. septembril, peletamaks kurbust, mis suurematel haiglas olevatel lastel võib tekkida päeval, kui eakaaslased kooli lähevad.

„Kindlasti tunnevad autodest täit rõõmu haiglas olevad poisid,“ loodab Tiia Muts.

Kevadel jõudis Eestisse üle tuhande Euroopa 2014. aasta parimaks autoks tunnustatud Peugeot 308 täpset koopiat, mis sõitsid kõigepealt Selveri kassa-pulkades. Kampaania lõppedes otsustati jagada järelejäänud autod Eesti Lasterikaste Perede Liidu, Tallinna Lastehaigla, Saue Lasteaia, Tartu Lastehaigla ja MTÜ Naerata Ometi vahel.

Tallinn-Helsingi regatil purjetati IRO aparatuuri ostu heaks

16. augustil, Tallinn-Helsingi regati pidulikul lõputseremoonial, ulatas võistluse peakorraldaja Matti Vuolonen Pirita jahisadamas Tallinna Lastehaiglale tšeki purjetajate osalustasust kogutud toeka summa, 9900 euroga.

„Selleaastane võistlus oli järjekorras kahekümne teine, täpselt sama kaua on regati korraldajad ka Tallinna Lastehaiglat toetanud. Tõsi, esimesed kaks-kolm aastat läks raha jagamisele Helsingi Ülikooli Lastekliinikuga, seejärel jäädi toetama ainult meid,“ ütleb Tallinna Lastehaigla juhatuse esimees dr Katrin Luts.

Katrin Lutsu sõnul kulutab haigla purjetajate selle-aastase panuse aparatuuri ostuks anestezioloogia-intensiivraviosakonda, mis praegu on läbimas uuenduskuuri.

Ühtekokku osales võistlusel 35 firmale ning 142 eraisikutele kuuluvat jahti. Eestist oli pärit viis võistkonda.

Susi päev lastehaiglas: teraapiakoerad demonstreerisid oma talenti

Kui Minu Unistuste Päeva ja MTÜ Punane Koer vabatahtlik Maarja Tali Susiga aasta tagasi onkoloogiaosakonna laste juures käima hakkas, ei aivanud ta, kui suureks sõbraks tema Siberi malamuut lastele saab.

Alaska malamuut Susi võib küll välja näha nagu hunt, kuid on leebe ja sõbralik. Tema teispäevaseid külastusi ootavad väikesed ja suured, patsiendid ja osakonna töötajad – õigupoolest oli just onkohematoloogiaosakonna juhataja dr Kadri Saks see, kes Maarjale ja Susile rõõmuga ukse avas.

„Susi on hea põhjus haiglavoodist välja tulla lastele, kes meie juures pikemat aega, võib-olla nädal, võib-olla kauem, kuidas keegi – ravil on. Laps, kes liigub, tunneb rõõmu ja kellel on tegevust, paraneb ka kiiremini,“ selgitas Kadri Saks Seitsmestele uudistele.

5. augustil korraldatud konverents-„prooviesinemisel“ demonstreerisid Susi sõbrad ja teised eritreeringu läbinud teraapiakoerad lastele, haiglatöötajatele ja ajakirjanikele oma sarmi ja vaimustavaid oskusi: kes suutis leida üles „peidetud asjad“, kes vedas sõpra kaarikus või näitas trikke ja sportlikke võimeid.

Teraapiakoeraks saamiseks peavad nii koer kui ka tema juht läbima eritreeningu, mille käigus kontrollitakse koera stressitaluvust ja suhtlemisoskust ning kõige paremini sobivad selleks loomad, kellel on kaasasündinud soov inimesega suhelda. Eritreeningu lõpus sooritavad koerad koos koerajuhiga eksami, mille edukal läbimisel saavad nad sertifikaadi ja koera ID-kaardi, millega saab koeratiim tõestada, et on võimeline turvaliselt ja efektiivselt patsientidega suhtlema. Eksami läbimine on eelduseks Eesti Abi- ja Teraapiakoerte Ühingu tegevliikmeks astumisel.

Juubelid

- 7. september. Arvo Liivlaid, elektrik, 60
- 8. september. Svetlana Bondar, kirurgiaosakonna hooldaja, 50
- 10. september. Maria Grosheva, riidehoidja-informaator, 65
- 10. september. Urve Kurg, operatsiooniploki abiline, 60
- 11. september. Erika Veeroja, eriarstiabiosakonna öde, 65
- 15. september. Inga Hass, riidehoidja, 45
- 15. september. Önne Kern, KLP majandusjuhataja, 60
- 18. september. Anu Luppina, KLP traumapunkti öde, 65
- 18. september. Tiina-Sirje Lehola, arst-radioloog, 75
- 19. september. Tatjana Vanjugova, vastsündinute ja imikute osakonna öde, 40
- 22. september. Irina Ginzburg, traumatoloogiaosakonna hooldaja, 45
- 23. september. Heli Valk, traumatoloogiaosakonna öde, 45
- 25. september. Inna Tomberg, KLP füsioterapeut, 45
- 28. september. Maie Jürisson, KLP dermatoloog, 50